

ks. Tomasz Tomaszewski

Sprawozdanie z sesji popularnonaukowej
„Kościół domem i szkołą komunii”
w Wyższym Seminarium Duchownym w Koszalinie
22 stycznia 2011 roku

Wraz z pierwszą niedzielą Adwentu, obchodzoną 28 listopada 2010 roku, Kościół w Polsce rozpoczął realizację trzyletniego programu duszpasterskiego pod hasłem „Kościół domem i szkołą komunii”. W związku z tym, Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej wspólnie z Katedrą Egzegezy i Teologii Biblijnej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego zorganizowało sesję popularnonaukową poświęconą tematowi Kościoła. Sesja ta odbyła się w dniu 22 stycznia 2011 roku w auli koszalińskiego seminarium. Uczestniczyli w niej głównie klerycy oraz studenci Instytutu Teologicznego w Koszalinie. W seminaryjnej auli byli także obecni biskup senior Tadeusz Werno i pracownicy naukowcy Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego.

Wszystkich zebranych powitał i wprowadził w tematykę sesji ks. dr Dariusz Jastrząb, rektor Wyższego Seminarium Duchownego, a jednocześnie pełnomocnik dziekana szczecińskiego Wydziału Teologicznego do spraw organizacji studiów w Koszalinie. Sesji przewodniczył ks. dr hab. prof. US Janusz Lemański.

Główny wykład na temat „Kościół nowym stworzeniem w Chrystusie według piśmiennictwa Pawłowego” wygłosił ks. prof. dr hab. Waldemar Rakocy CM, kierownik Katedry Egzegezy Pism Apostolskich Nowego Testamentu na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Rozpoczął on od wyjaśnienia samego pojęcia Kościół, który jest przede wszystkim Mistycznym Ciałem Jezus Chrystusa. Etymologicznie jest on także zwołaniem ludzi w Chrystusie, co ma swój pierwowzór w historii Izraela zmierzającego do Ziemi Obiecanej. Następnie ks. prof. Rakocy zajął się kwestią relacji Kościoła wobec Starego Przymierza i stworzonego świata. Kościół nie jest rzeczywistością wydoskonaloną wobec Starego Przymierza, lecz całkiem nowym stworzeniem w Chrystusie. Zapoczątkowane w ludziach dzieło Chrystusa nie zostanie więc w przyszłości zastąpione innym, ale doprowadzone do pełni, wydoskonalone. Wszechświat został „dostworzony” przez Boga jako środowisko, mieszkanie dla człowieka. Kościół przekracza jednak jego granice w wymiarze duchowym, stając się całkiem nowym stworzeniem.

Kolejny punkt wystąpienia dotyczył bycia człowieka w Kościele w relacji do nieba. Zbawienie jest rzeczywistością dokonaną i dokonującą się. Występuje zatem napięcie między tym, co już się dokonało, a tym, co jeszcze czeka

chrześcijanina. Jego ziemskie życie nie jest jednak ani stanem rozdarcia, ani zawieszenia. Człowiek jest bowiem zjednoczony z Bogiem, uświęcony i przebóstwiony. To właśnie w Ciele Chrystusa, którym jest Kościół, zaciera się podział między niebem a ziemią. W tym sensie Kościół jest więc już wprowadzaniem ludzi w rzeczywistość nieba. Relacji, w której pozostaje Kościół wobec stanu nieba, nie należy jednak postrzegać na wzór zapowiedzi i jej wypełnienia się. Wierzący uczestniczą w przeogromnym stopniu w rzeczywistości nieba dzięki darom Eucharystii i Ducha Świętego. Przez te dary cała ziemska rzeczywistość zostaje porwana w górę. Nie niebo zniża się do ziemi, lecz ziemia upodabnia się do nieba. Tego upodobnienia się i zjednoczenia z niebieską rzeczywistością, co nazywamy zbawieniem, nie osiągnie się samemu, lecz wyłącznie w Kościele, czyli poprzez Ciało Chrystusa. Poza tym nowym stworzeniem, to jest Kościołem, nie ma zbawienia.

Po wykładzie nastąpiły krótkie referaty, które dotyczyły różnych zagadnień związanych z kwestią Kościoła. Pan dr hab. Zbigniew Danielewicz, profesor Politechniki Koszalińskiej i pracownik naukowy Instytutu Polityki Społecznej i Stosunków Międzynarodowych, mówił na temat „Jürgena Moltmanna eklezjologia *communio*”. Myśl tego ewangelickiego teologa charakteryzuje się czymś, co można by nazwać „komuniocentryzmem”. W takim kontekście Kościół jest przede wszystkim wspólnotą mesjańską, mając do wypełnienia misję Syna i Ducha. Kościół istnieje również w odniesieniu do innych rzeczywistości. Jest on zgromadzeniem pielgrzymów, które jest wpatrzone w to, co przed nim, nie zapuszcza korzeni w doczesności i nie zatrzymuje uwagi na sobie. Taki wymiar Kościoła realizuje się we wspólnotach podstawowych, czyli w konkretnych gminach, kongregacjach i zgromadzeniach, które są dla Moltmanna właściwym przedmiotem eklezjologii.

Ks. dr hab. prof. US Edward Sienkiewicz, kierownik Katedry Teologii Fundamentalnej, zajął się tematem „Kościół jako *communio personarum* w polskiej teologii uczestnictwa”. Zauważył on, że pojęcie wspólnoty myli się dziś z jakąkolwiek strukturą społeczną, niezależnie od zaangażowania tworzących ją podmiotów. Tymczasem to zaledwie początek drogi w kierunku tworzenia prawdziwej wspólnoty między osobami. Wspólnota jest takim doświadczeniem, które w chrześcijaństwie otrzymuje zupełnie nową konotację, związaną z wydarzeniem Jezusa Chrystusa. Uczestnictwo jest taką obecnością człowieka w społeczeństwie, której przeszkadza zarówno nadmierne podkreślanie przez niego swojej indywidualności, jak i rezygnacja z niej. Wspólnota musi więc stanowić przede wszystkim komuniją osób. W taki właśnie sposób należy postrzegać Kościół, który jest przeciwieństwem komuniją z Bogiem i z innymi ludźmi, ze względu na Boga. Staje się on przez to jedynym kryterium komunii.

Ostatni referat podczas sesji wygłosił ks. dr hab. prof. US Kazimierz Dulak, kierownik Katedry Prawa Kanonicznego, podejmując w nim kwestię „Najwyższa władza w Kościele a organy ją wspomagające”. Najpierw przybli-

żona została w nim hierarchiczna struktura Kościoła jako ludu Bożego. Kościół jest zgromadzeniem zrodzonym z miłości Ojca i ożywionym przez Ducha Świętego, a powołanym do kontynuowania dzieła Jezusa Chrystusa. Na czele Kościoła stoi sprawujący władzę biskup Rzymu oraz związane z nim kolegium biskupów. Ponoszą oni odpowiedzialność za cały lud Boży. Papież ma pochodzącą od samego Boga najwyższą i pełną władzę, która dotyczy całego Kościoła. Władzę tę otrzymuje on przez zgodny z prawem i zaakceptowany przez niego wybór wraz z konsekracją biskupią. Władza ta nie kwestionuje władzy przypisanej biskupom w swoich Kościołach partykularnych. Kolegium biskupów nie może jednak istnieć ani być podmiotem władzy bez papieża, czyli swojej głowy. Zgromadzeniem całego episkopatu światowego jest sobór. Natomiast stałymi organami wspomagającymi papieża w sprawach Kościoła powszechnego są: synod biskupów, kolegium kardynałów, kuria rzymska oraz legaci papiescy.

Po wystąpieniach odbyła się krótka dyskusja. Pytania nawiązywały przede wszystkim do głównego referatu. Na zakończenie sesji jej organizator, ks. dr Tomasz Tomaszewski, adiunkt w Katedrze Egzegezy i Teologii Biblijnej, podziękował zaproszonym prelegentom i wszystkim jej uczestnikom. Zachęcił również do nabycia najnowszej książki ks. prof. W. Rakocego „Rozmowy z Pawłem z Tarsu. O Bogu i człowieku” wraz z dedykacją autora.